

KOMUNIKAT PRASOWY nr 123/23

Luksemburg, 13 lipca 2023 r.

Opinia rzecznik generalnej w sprawie C-261/22 | GN (Podstawa odmowy związana z najlepszym interesem dziecka)

Rzecznik generalna Tamara Ćapeta: można odmówić wykonania europejskiego nakazu aresztowania wydanego wobec matki małego dziecka, gdy leży to w najlepszym interesie dziecka

Taka odmowa jest możliwa wyłącznie wtedy, gdy po skorzystaniu z mechanizmu komunikacji, wykonujący nakaz organ nie dysponuje wystarczającymi informacjami, które pozwoliłyby mu mieć całkowitą pewność, że wykonanie ENA nie byłoby sprzeczne z najlepszym interesem dziecka

Belgijski organ sądowy wydał wobec pewnej kobiety europejski nakaz aresztowania („ENA”) celem doprowadzenia do wykonania orzeczonej względem niej kary pięciu lat pozbawienia wolności. Kilka miesięcy później została ona zatrzymana w Bolonii we Włoszech. W chwili zatrzymania jej małoletni syn mieszkał z nią, tym samym tymczasowe aresztowanie zostało zastąpione aresztem domowym, aby pozwolić dziecku na przebywanie z matką. Sąd apelacyjny w Bolonii zwrócił się do belgijskiego organu sądowego z wnioskiem o udzielenie informacji i zapytał o warunki wykonywania kary w Belgii przez matki mieszkające z małoletnimi dziećmi. Ponieważ ów sąd apelacyjny nie otrzymał odpowiedzi, odmówił wykonania przekazania.

Włoski sąd kasacyjny, rozpoznający skargi kasacyjne na decyzję o odmowie przekazania, zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o wyjaśnienie, **czy jest możliwa odmowa bądź odroczenie wykonania ENA, jeśli osoba, której dotyczy wniosek, jest matką mieszkającą z małoletnimi dziećmi, a przekazanie może naruszać prawo podstawowe do życia rodzinnego lub najlepszy interes dziecka.**

Rzecznik generalna T. Ćapeta w przedstawionej opinii zauważyła, że mechanizm ENA opiera się na założeniu, że państwa członkowskie przestrzegają praw podstawowych. Domniemanie to może zostać podważone jedynie wówczas, gdy wykonujący nakaz organ posiada wiedzę o systemowych lub ogólnych nieprawidłowościach w zakresie zapewnienia prawa do życia rodzinnego osób pozbawionych wolności w wydającym nakaz państwie. **Ponieważ w rozpoznawanej sprawie brak jest wskazań co do istnienia systemowych lub ogólnych nieprawidłowości w zakresie gwarancji prawa do życia rodzinnego osób odbywających karę pozbawienia wolności w Belgii, rzecznik generalna uznała, że wykonujący organ nie może odmówić wykonania ENA z powodu ewentualnego naruszenia prawa skazanej kobiety do życia rodzinnego.**

Drugą osobą (lub osobami, biorąc pod uwagę, że według doniesień po wydaniu ENA skazana kobieta urodziła drugie dziecko), o której prawa podstawowe chodzi w niniejszej sprawie, są jej dzieci. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej chroni najlepszy interes dziecka. Ponieważ dzieci występujące w tle tej sprawy są potencjalnymi pobocznymi ofiarami wykonania ENA, na decyzję o wykonaniu ENA może mieć wpływ troska o najlepszy interes dziecka. Niemniej ewentualne niewykonanie ENA w celu ochrony najlepszego interesu dziecka nie jawi się jako kwestia wzajemnego zaufania, lecz jako kwestia znalezienia rozwiązania, które leży w najlepszym interesie konkretnego dziecka.

Zdaniem rzecznik generalnej Ćapety decyzja ramowa w sprawie ENA nie stoi co do zasady na przeszkodzie odmowie wykonania ENA wydanego w odniesieniu do matki małych dzieci, jeśli leży to w najlepszym interesie dziecka. Taka odmowa jest możliwa wyłącznie wtedy, jeśli po ustaleniu konkretnej sytuacji dziecka i po skorzystaniu z przewidzianego w decyzji ramowej w sprawie ENA mechanizmu komunikacji między wydającym nakaz organem sądowym a wykonującym nakaz organem sądowym, ten ostatni organ nie dysponuje wystarczającymi informacjami, które pozwoliłyby mu mieć całkowitą pewność, że wykonanie ENA nie byłoby sprzeczne z najlepszym interesem dziecka.

Rzecznik generalna dodała, że do celów uniknięcia bezkarności fakultatywna podstawa niewykonania na mocy art. 4 ust. 6 decyzji ramowej w sprawie ENA (dająca wykonującemu państwu członkowskiemu możliwość nieprzekazania osoby, w przypadku gdy państwo to zobowiązuje się samo wykonać karę pozbawienia wolności) może przekształcić się w obowiązek dla wykonującego organu sądowego do celów zabezpieczenia najlepszego interesu dziecka. Zastosowanie art. 4 ust. 6 decyzji ramowej w sprawie ENA może być najlepszym rozwiązaniem, jeżeli z jakiegokolwiek powodu związanego z danym dzieckiem w jego najlepszym interesie byłoby nieopuszczanie wykonującego nakaz państwa członkowskiego, ale jednocześnie ważne byłoby, aby utrzymywało ono bliskie i częste relacje z matką.

Tymczasowe odroczenie przekazania na podstawie art. 23 ust. 4 decyzji ramowej w sprawie ENA nie jest w przekonaniu rzecznik generalnej możliwe w rozpoznawanej sprawie, jako że stosuje się wyłącznie do osoby, której wniosek dotyczy, oraz z powodu poważnych humanitarnych względów, na przykład ze względu na oczywiste zagrożenie życia lub zdrowia osoby, której dotyczy wniosek.

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z przedstawienia opinii jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

